

Trasa Vysoká pri Morave – Záhorská Ves:

Stopy Železnej opony na slovenskom Pomoraví

Nedeľa, 24. máj 2026.

Štart/zraz: Vysoká pri Morave – Bufet pod Šancem

Zo sedla bicykla sa vydáme po ceste pohraničných hliadok, ktoré strážili obávanú Železnú oponu medzi Vysokou pri Morave a Záhorskou Vsou. Na jednotlivých stanovištiach preskúmame pomaly miznúce pozostatky nie len fyzických prekážok medzi dvoma svetmi.

1. Začiatok: 48.322677829136786, 16.909970960110392 **Vysoká p. Morave – Bufet pod Šancem** – tu by sme sa stretli a začali výkladom o Vysokej a jej minulosti úzko spojenej s ŽO. Pozrieme sa na betónové ihlany, pozostatok dreveného moreného kolu zo signálnej steny a pozrieme si aj protipovodňový múr a konzolu na bývalý káblový žľab. Toto vše máte aj na interaktívnej mape stopy a príbehy ŽO.
2. Presúvame sa na ikonické miesto: 48.325431297526606, 16.90972901879446 posledná zaregistrovaná obeť ŽO na tomto úseku. 1988 zákerne zastrelený NDR medik v blízkosti rakúskeho brehu. Mohli by sme prezentovať aj A3 fotkami. **Protipovodňový múr – miesto jedného z posledných tragických útekov cez Železnú oponu do Rakúska.**
3. Presúvame sa po „signálnej ceste“: 48.34092208663918, 16.88621272520162 Cestu využívali hliadky PS pri kontrole signálnej steny. Cesta kopíruje trasu bývalej signálnej steny. V tomto bode sú pozostatky pravých betónových ihlanov a plnia rovnakú funkciu i dnes – zamedziť pohyb vozidiel. **Signálna cesta „Signálka“ – trasa ktorá kopírovala technické opatrenia a slúžila na rýchly presun pohraničných hliadok.**
4. Miesto dôležité z hľadiska ekológie: 48.35233894008805, 16.866683063651774 V 50. rokoch sa vyrovnával tok rieky Morava a vznikali tzv. prepychy, ktoré striedavo pridali do držby rakúska a Slovenska. Počas vyrovnávania toku Moravy sa pracovný ruch využil na ilegálne úteky aj väčších skupín. **Prepach Moravy – v 50. rokoch nastal markantný zásah do prírody v blízkosti Moravy, ktorý využili k úteku cez Železnú oponu.**
5. Ďalší z pozostatkov technických opatrení. 48.36006291164973, 16.849776788289024 v absolútne pôvodnej polohe. **Betónové ihlany – do dnešných dní sú to nemá svedkovia doby neslobody.**
6. Zastavujeme na úseku roty Záhorská Ves 48.37507008399457, 16.8443255665926 tzv. styk s rotou Vysoká p. Morave. Úsek sa snažili využiť k úteku hlavne miestny občania. **Vhodný úsek – miesto kde sa stretávali 6.rota PS Vysoká pri Morave a 5.rota PS Záhorská Ves.**
7. Oplotenie: 48.37784782667064, 16.840708020491036 zvyšky signálnej steny tu tvoria aj dnes oplotenie súkromných záhrad. **Záhradka iba preverenému – priestor záhradkárskej oblasti, ktorej oplotenie tvorilo súčasť obávanéj Železnej opony.**
8. Sídlo bývalej roty PS Záhorská Ves 48.38219957450325, 16.839054380702247 tu môže ukončiť cyklopotulku pri uvedení príkladov prechodu v tomto priestore – máme ich aj v rámci stoytellingu v mape. **Sídlo 5. roty PS Záhorská Ves – pôvodné sídlo pohraničnej roty od polovice 50. rokov**